

פרשת פנחס וי"ז בתמוז- "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי": כשהקנאות מבקיעה את החומות

היום והשבוע אנחנו פוגשים שילוב טעון: פרשת פנחס, העוסקת בקנאות אלימה, נקראת בסמוך לצום י"ז בתמוז החל היום, היום שבו הובקעו חומות ירושלים והחל תהליך חורבן בית המקדש.

במבט ראשון, פנחס מקבל שבחים על כך שלקח את החוק לידיים ודקר את זמרי וכזבי. אך ההיסטוריה היהודית, שאת אותותיה אנו מציינים היום, מלמדת אותנו שיעור הפוך ומדמם על מחירה של הקנאות הזו. פנחס מייצג את הטיפוס שמשוכנע שהצדק המוחלט נמצא אצלו בכיס, ושבשם "האידיאולוגיה" מותר לו לוותר על החוק, לדלג על המשפט ולנקוט באלימות.

חז"ל נבהלו מהמעשה של פנחס וקבעו סייגים מחמירים כדי למנוע מכל קנאי תורן לעשות דין לעצמו. למה? כי הם ידעו היטב שחומות ירושלים לא נפרצו רק על ידי האויב מבחוץ; הן הובקעו בגלל קנאים קיצוניים מבפנים, שבשם "האמת" שרפו את אסמי המזון והחריבו את החברה מבפנים. **"בְּרִיתִי שְׁלוֹם"** - ה' נותן לפנחס "ברית שלום" לא כאות הצטיינות לאלימות, אלא כצורך בריפוי. מי שהשתמש באלימות זקוק לתיקון נפשי עמוק כדי לחזור ולהיות חלק מהקהילה. התורה מדגישה שהיעד הסופי הוא תמיד השלום. האלימות לעולם איננה אידיאל, והיא דורשת תיקון וריסון מידי.

שאלה לדיון ומחשבה:

היום, בצום י"ז בתמוז, אנו מזכירים את תחילת החורבן שנבע מקנאות ושנאת חינו, ובפרשה אנו פוגשים את פנחס שלקח את החוק לידיים. מה אנחנו עושים כשאנחנו פוגשים במעשה של קנאות? מה האסטרטגיה שלנו אז? איפה אנחנו בוחרים להתמקם בקבוצה/ קהילה/ כיתה אל מול ההקצנה?

שבת של תקווה ושלום!

